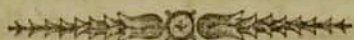

Թագադարդ գլուխներ՝ ջերմ երկրպա-
զուք կը դառնան այնմ եւ հեթանո-
սական պատիր չստուգածոց շքեղա-
կառոյց մեհեաններն բրիստանէական
կրօնի վառարաններ եւ ճշմարիտ Աս-
տուծոյ երկրպագութեան տաճարնե-
րու կը փոխարկուին, որոց երկնաբերձ
գագաթան վրայ շքեղ եւ յաղթական
կը շողայ Աստուածորդւոյն Յիսուսի
քառաթեւ Ս. Խաչն ։

(Շարունակելու ։)

ԱՌԱՋԻՆ ԽԱԹԹԻ-ՀԻՄԱՅՈՒՆ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

Օգոստոսիտա Սուլթանին Առաջին
Խաթթի-Հիմայունը Մասիս պատուա-
կան լրագրէն առնելով՝ Սիօնի մէջ եւս
կը գնեմք, ոչ թէ միայն մեր ընթերցո-
ղաց հաղորդելու նպատակաւ, որոնք
թերեւս կարդացած են Ազգ. լրագր-
րաց մէջ, այլ իբրեւ պատմական ըն-
տիր յիշատակարան Հանդիսիս միջո-
ցաւ ապագայից հաղորդելու համար,
վասն զի յայտնի է, թէ շատ անգամ
լրագրական թերթերը չեն պահպա-
նուիր, իսկ պարբերական տետրակները
կը պահպանուին ։

« ԻՄ մեծաշուք Վեղլիս Մէհմէտ
Րիւշտի փաշայ ։

« Անդրանիկ եղբայրս, Սուլթան
Մուրատ Խան Ե. Աստուածային կա-
մօք պետութեան զբաղմունքներէն
ձեռք քաշելով, ըստ Օսմանեան օրինի,
մեր Նախահարց գահն ելանք ։

« Ձեր ծանուցեալ փորձառութիւնն
ու խոհականութիւնն եւ Տէրութեան

կարեւոր խնդրոց նկատմամբ ունեցած
հմտութիւնը գիտնալով, զՁեզ վերա-
հաստատեցի Մեծ. Եպարքոսութեան
եւ նախարարաց Խորհրդոյն նախագա-
հութեան պաշտօնին մէջ, բոլոր ներ-
կայ պաշտօնեայք ալ նմանապէս վե-
րահաստատուած են իրենց պաշտա-
մանց մէջ ։

« Իմ բոլոր վստահութիւնս Աս-
տուծոյ վրայ դնելով, փափաքս ու նը-
պատակս է մեր Տէրութիւնն անդոր-
րել ու հաստահիմն ընել, առանց բա-
ցաւութեան բոլոր հիւստակ ժողովո-
ղոյս ազատութեան եւ արդարութեան
գործադրութիւնը վայելել տալ ։ Ար-
շուսամ թէ նախարարներս եւ այլ
պաշտօնեայներս ալ իմ այս փափաքս
գործադրելու պիտի ջանան ։

« Յայանի է որ Օսմանեան Պետու-
թեան ներկայ տագնապալից վիճակը
բաղմադիմի պատճառներէ յառաջ ե-
կած է, եւ այս պատճառներէն որն ալ
որ նկատողութեան առնուի՝ կուգայ
հոն կը յանգի թէ լէրի վրայ հաստա-
տեալ օրէնքներն ու կանոններն ար-
դարութեամբ եւ ամբողջութեամբ չեն
գործադրուած եւ Վարչական գործոց
մէջ ամեն ոք իւր հաճոյից հետեւած
է ։ Եւ ժամանակէ մը ի վեր Տէրութեան
երկիրներուն եւ ստացուածոց Կառա-
վարութեանն ու մատակարարութեա-
նը մէջ տիրած անկարգութեանց այս
աստիճան սաստկանալը, մեր գանձա-
լին մատակարարութեան նկատմամբ
ամեն կողմանէ ցոյց տրուած անվստա-
հութիւնը, մեր դատարանաց՝ ժողո-
վրդեան արդար իրաւունքը պաշտպա-
նելու վիճակին մէջ չը դրուիլը, երկրին
ամեն կերպ ընդունակութեան հակա-
ռակ վաճառականութեան, արհեստից
եւ երկրագործութեան երեսի վրայ մը-
նալն, եւ վերջապէս երկրին բարգա-
ւաճման եւ հպարտակաց անհատական

ազատութեան ու բարեկեցութեան համար մինչեւ ցարդ ձեռք առնուած միջոցներուն այլ և այլ պատճառանօք երեսի վրայ թողուլը, բոլոր առոնք, օրէնքներն յարատեւութեամբ ՚ի գործ չը դրուէին յառաջ եկած են: Ուստի ամենուն վստահութիւնը գրաւելու պայմանաւ, եւ օրինաց հաստատութեան բարի նպատակաւ, Շէրի-Շէրիֆի վճռոց համաձայն և երկրին ճշմարիտ պիտոյից համապատասխանող առժամա պատրաստ գտնուած օրէնքներէ զատ, ասկէ ետքն աւելցուելիք ուրիշ օրինաց ալ կէտ առ կէտ գործադրութիւնն երաշխաւորելու և տէրութեան ելուժովից հաւասարակշռութեան ու բարւոք մատակարարութեանն հսկելու համար ընդհանուր ժողովոյ (Մէճլիսի ումումի) մը պէտքն զգալի եղած ըլլալով, ասոնց վրայօք նախարարացս խորհրդոյն մէջ տեղի ունեցած առաջարկութեանց ու խորհրդակցութեանց արդիւնքը պէտք է ինձ ներկայանալ. օրինաց ճշդիւ գործադրութիւնը կարող մարդոց պիտի յանձնուի. առանց բանաւոր պատճառի պաշտօնեայք իրենց պաշտօնէն պիտի չարձակուին, քանզի այս բանիս՝ երկրին կարի փնասակար լինելը հասկցուած է. ամեն տե սակ պաշտօնավարութեան յարմար կարգադրութիւններ պիտի ըլլան, և այդ պաշտամանց գլուխը ձեռնհաս մարդիկ պիտի նստին. բոլոր նախարարք և բարձր ու ստորին աստիճանի պաշտօնատարք իրենց իւրաքանչիւր գործոց համար պատասխանատու պիտի համարուին. այս մասին անփոփոխ ընթացք մը պիտի սահմանուի: Եւրոպական ազանց նիւթական ու բարոյական զարգացումն ուսման և դիտութեան շնորհիւ եղած է. իմ երկրին ժողովրդոց բնական սրամտութիւնն և ամեն տեսակ ուսմանց ու դիտու-

թեանց մասին ունեցած ընդունակութիւնը գիտնալովս իմա կարեւոր և ստիպողական կը տեսնեմ՝ առանց վայրկեան մ' իսկ կորուսանելու՝ աշխատիլ հասարակայնի դատարարակութեան ծաւալման եւ անոր բարձրագոյն աստիճանի յառաջագիմութեանը:

«Գաւառաց մէջ քաղաքային, գանձային եւ վարչական դրութիւնն ալ բարենորոգելու համար անմիջապէս պէտք եղած փոփոխութեանց պիտի ձեռնարկուի: Անցեալ տարի խռովութարաց դրդմամբ Հէրսէքի և Պօսնայի մէջ ծագած յեղափոխական շարժման վրայ այս անգամ ալ Սերվիոյ ապրտամբութիւնն աւելցած է. սակայն երկու կողմանէ ալ թափուած արիւնները մի և նոյն հայրենեաց զաւակներուն սրիւնն ըլլալուն, այս վիճակին շարունակութիւնը չափազանց մորմոք կը պատճառէ ինձ. ուստի պէտք եղած միջոցները ձեռք պիտի առնուին այս ցաւալի խռովութեան վերջ տալու համար. բարեկամ Տէրութեանց հետ հաստատեալ դաշնագրութիւնք ըստ ամենայնի պիտի յարգուին եւ նոյն Տէրութեանց հետ մեր ունեցած միջտերիմ յարաբերութիւններն աշխատելու է որ աւելի սերտ ըլլան: Ասոնք են մեր նպատակն ու անկեղծ կամքը: Ամենակարողն Աստուած, յաջողութիւն շնորհէ մեր ջանից. ամէն:

1393 Շապան ԻԿ.

